

NOVICE

Igor Lipovšek, Nevenka Cigler

Tabor Društva učiteljev geografije – pokrajinske raznolikosti krasa

Društvo učiteljev geografije Slovenije in Zavod RS za šolstvo vsak tretji konec tedna v oktobru pripravita tradicionalni dvodnevni tabor, ki pod naslovom Drugačna geografija poskuša učiteljem geografije razgrniti svobodnejše, zanimivejše, učinkovitejše in svojevrstne didaktične pristope ter obenem predstaviti najnovejša spoznanja geografske znanosti na nekem območju. Po Vojskem, Prekmurju, Slovenskih Goricah, Beli krajini, Karavankah, Posočju in Primorju je bil leta 2013 na vrsti cerkniški del krasa.

Prvi dan so bile v Lovskem domu Zelše in njegovi okolici predstavitve in delavnice. Milivoj Stankovič je spregovoril o raziskovanju krasa ob podpori novega šolskega atlasa. Violeta Lovko je pojasnila, kako v Centrih šolskih in obšolskih dejavnosti omogočajo učencem in dijakom bolje spoznavati kras. Tatjana Kikec in Mirsad Skorupan sta udeležence z geografskimi psi sledniki (GPS-ji) popeljala na iskanje skritega zaklada. Anton Polšak je ob različnem gradivu in ciljnih učnih načrtov spraševal sebe in udeležence, zakaj z učenci in dijaki na kras. Po večerji je bilo vizualno bogato, geografsko izčrpno in osebno iskreno predavanje Karla Natka o potovanju okoli sveta od srednje Azije, Kitajske in njenega stožčastega krasa, prek Avstralije in Nove Zelandije do ZDA in Mehike. V družabnem geografskem večeru je diskusijo o delovanju Društva učiteljev geografije vodil njegov predsednik Rožle Mrvar Bratec.

Po jutranjem predavanju o preprostejših terenskih metodah merjenja kraških procesov je Mitja Prelovšek z Inštituta za raziskovanje krasa SAZU 35 udeležencev popeljal k ponorni jami Karlovica in ob nekaterih enostavnih in nekaterih prefinjenih merilnih inštrumentih ponazoril možnosti

za razlaganje kraških pojavov. Jurij Kunaver je na robu jezera dolgoletne preučevalne in raziskovalne izkušnje strnil v zgoščenem predavanju z naslovom Problemi varstva slovenskega krasa in jam v drugi polovici 20. stoletja ob primeru Cerknškega jezera. V Jezerskem hramu sta bili predavanji Vekoslava Kebeta o izkušnjah šolskih skupin pri ogledu reliefnega modela Cerknškega jezera in Notranjskega krasa ter Mateja Kržiča o varstvu kraških voda na Notranjskem in novejših jamskih raziskavah ob Cerknškem jezeru.

Tabor so sklenili s terenskim obhodom zgornjega dela Cerknškega polja, ki ob Idrijski prelomnici večino vode dobiva s Trnovskega gozda. V raziskovanju sončne jesenske pokrajine, ki je udeležencem omogočala fotografiranje tako geografskih procesov in pojavov kot barvitih popoldanskih pokrajinskih pejsažev, so ob razlagi Mateja Kržiča spoznali skrivnosti in zakonitosti pretakanja vode v kraškem svetu ter njene gospodarske rabe. Letošnji tabor bo 11. in 12. oktobra na Kozjanskem.

Jazon – pouk na daljavo

Projekt Jazon je namenjen pouku dijakov, ki zaradi različnih razlogov ne morejo biti ves čas v šoli. Prvenstveno je namenjen športnikom, ki trenirajo in tekmujejo v tujini. Zato ga podpira tudi Slovenski olimpijski komite. Geografija se je pridružila projektu v drugem krogu in prevzela oblike in načine didaktičnih rešitev, ki so se izkazali za dobre pri predmetih, ki so se najprej vključili v projekt.

Renato Kuzman in Mateja Krumpak z 2. gimnazije v Mariboru, Sašo Komovec z Gimnazije Franceta Prešerna v Kranju in Matjaž Napokoj s ŠC PET so za drugi in tretji letnik gimnazijskega programa že pripravili nabor nalog in dejavnosti. Težavnostno so jih razporedili na tri ravni: minimalne, temeljne in višje zahtevnosti. Predvidoma bodo naloge za vse štiri razrede pripravljene do začetka šolskega leta 2014/15.

Od opazovanja in raziskovanja do znanja

V Laškem je 19. novembra potekala konferenca učiteljev naravoslovnih predmetov, ki jo bienalno pripravlja Zavod RS za šolstvo. Maija Aksela z naravoslovno-matematičnega centra Univerze v Helsinkih je opisala oblike naravoslovnih izobraževanj, ki na Finskem za otroke in odrasle potekajo v vrtcih, šolah, raziskovalnih taborih, raziskovalnih klubih, časopisih, revijah, radiu, televiziji in na spletu; za učitelje pa na seminarjih, študijskih srečanjih in usposabljanjih. Sašo Dolenc se je vprašal, kaj je znanost in filozofsko ob ilustrativnih primerih osvetlil napake in zdrse znanosti. Pokazal je, kako pomembno je, da tudi javnost sodeluje v znanstvenih raziskavah, saj pripomore k pospeševanju ustvarjalnosti v družbi.

V dopoldanskih in popoldanskih dejavnostih so se udeleženci razdelili v skupine, na katerih je prek 40 osnovnošolskih, srednješolskih in univerzitetnih učiteljev, svetovalcev ZRSŠ in raziskovalcev z inštitutov predstavilo zanimive primere in rešitve za pouk naravoslovnih predmetov. Vsebinski okvir skupin so bile teme: naravoslovno znanje – razvijanje pojmov in konceptov; naravoslovni, tehnični in tehnološki postopki – razvijanje spretnosti; odnos do naravoslovja in odgovornost do okolja in zdravja. Izvedbeno pa so udeleženci spremljali predavanja, demonstriranja, eksperimentiranja in bogato mavrico strokovno-didaktičnih prispevkov.

Konferenco so sklenili s predavanjem Miha Kosa iz Hiše eksperimentov – Manj učenja, več navduševanja predvsem pa spodbujanja dvomov – in vabilom učiteljem, da se udeležijo projekta Sceintix2.

19. tekmovanje iz znanja geografije

93 osnovnošolcev in 58 srednješolcev, ki so bili najuspešnejši na območnih tekmovanjih, se je 15. aprila 2014 na OŠ Rudolfa Maistra Šentilj pomerilo na državnem tekmovanju iz znanja geografije.

Tokrat so prvič tekmovali na dveh lokacijah: osnovnošolci na matični šoli, srednješolci na podružnični šoli Ceršak. Po himni in kulturnem programu, v katerem so učenke odplesale dinamični ples, je osnovnošolce pozdravila Nana Gačar, pomočnica ravnateljice, in opisala občino Šentilj in šolo. Danijel Lilek, koordinator tekmovanja, je ponovil ključne napotke, ki so pomagali učencem pri raziskovanju geografskih značilnosti Šentilja

in okolice. V Ceršaku so srednješolce pozdravili Majda Štraus, vodja podružnične šole, Polonca Tomažič in Anton Polšak, v kulturnem programu pa so nastopili učenci s trobento, harmoniko in Orffovimi instrumenti. Dijake je pot vodila od šole prek naselja, gozda, grap, usadov in polj do Mure, mimo tovarne papirja in nazaj.

Ko so se tekmovalci vrnili z opazovanja terena, so morali prek zastavljenih vprašanj napraviti poročilo o terenskem raziskovanju, pri katerem so uporabljali zapiske, ki so jih napravili med terenskim opazovanjem. Izdelki so bili ovrednoteni v dveh urah, saj se je za ocenjevalce prostovoljno javilo dovolj mentorjev.

Tekmovanje so končali v Brlogi, kjer so se po napornem delu okrepili z malico, prejeli darila, ki jih je s pomočjo donatorjev preskrbela OŠ Šentilj, za sprostitev pa je zaigral ansambel Brloga.

Med osnovnošolci so najboljši Jaka Šprah, OŠ Riharda Jakopiča Ljubljana; Eva Jeran, OŠ Dobje; Luka Jesenko, OŠ Idrija; Zala Potočnik, OŠ Trzin; Miha Rožič, OŠ Gustava Šiliha Velenje; Ana Golob, OŠ Antona Ingoliča Spodnja Polskava; Hana Rakuša, OŠ Ivanjkovci; Gregor Humar, OŠ Toma Brejca Kamnik; Maša Jambriško, OŠ Ormož; Mark Lakič, OŠ dr. Ivana Korošca Borovnica; Mitja Tomaš, OŠ Franja Goloba Prevalje.

Med strokovnošolci so se na prva mesta uvrstili Jan Sinčič, Srednja šola Izola; Štefan Horvat, Srednja poklicna in tehniška šola Murska Sobota; Žan Dolenc, Biotehniški center Naklo; Rok Skerbiš, Gimnazija, elektro- in pomorska šola Piran, in Miha Duh, ŠC Novo mesto, Srednja zdravstvena in kemijska šola.

Najboljši gimnazijci so Matjaž Malok, Gimnazija Murska Sobota; Nejc Povirk, Škofijska klasična gimnazija Ljubljana; Lenart Štaut, Gimnazija Celje – Center; Aljoša Gradišek, ŠC Velenje – Gimnazija; Anja Barber, Gimnazija Murska Sobota, in Urška Kocutar, Gimnazija Bežigrad Ljubljana.

Najboljši štirje srednješolci v absolutni razvrstitvi so se uvrstili na geografsko olimpijado, ki bo sredi avgusta v Krakovu.

Mirsad Skorupan prejel priznanje Zavoda RS za šolstvo

Zavod za šolstvo vsako leto za odlično sodelovanje in povezovanje z njim podeli priznanja Blaža Kumerdeja. Slovesna podelitev je bila 5. februarja v Viteški dvorani Muzeja novejše zgodovine v Ljubljani. Letos so jih prejeli Mirsad Skorupan, učitelj geografije in zgodovine na ljubljanski bolnišnični šoli OŠ Ledina, Osnovna šola Antona Janše Radovljica, Osnovna šola Dobravlje, Osnovna šola Belokranjskega odreda Semič in Osnovna šola Gustava Šiliha Laporje.

V utemeljitvi je zapisano, da Mirsad Skorupan z ZRSS ustvarjalno sodeluje že 20 let. Pripravljal je gradiva, programe seminarjev, sodeloval v projektih, predaval je na več kot 60 seminarjih v okviru projekta e-šolstvo, izobraževal predavatelje in multiplikatorje, oblikoval spletne učilnice, obveščal o novostih v didaktiki na področju geografskih informacijskih sistemov in digitalne kartografije, napravil spletno aplikacijo za umeščanje geografskih ekskurzij, sodeloval je kot konzulant in recenzent didaktičnih gradiv in se prostovoljno in brezplačno odzival na prošnje Zavoda RS za šolstvo za oblikovanje strokovnih mnenj, pripravljanje didaktičnih gradiv in predavanja na študijskih srečanjih učiteljev.

